

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, SZOMBAT, 1924 március 22.

81. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt

TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Aleksandra ulica 4. sz. alatt

Kiadóhivatal: Kralja Aleksandra ulica 1 (Leibach-palota)

Ferat Draga

bégről, akiről politikai ellenfelei azt híresztelik, hogy ő a délszerbiai rablóbandák parlamenti képviselője, nem is tudtuk, hogy milyen elsőrangú szónok. Szavai, miket a nemzetgyűlés tegnapi ülésén mondott el, régen elfelejtetteknek hitt képeket elevenítenek meg s a füst gomolygó, fojtó szürkéjét, a pirosuló vér karminját s a hullafoltok rozsdás kékjét festik fel a képzelet szivárványhártyájára. Ez a középkor — mondjuk Ferat Draga beszéde után, ez a középkor sötétje, amibe nem dob bele lángcsóvákat a tudás s nem zavar meg a hit imbolygó fénye. A gondolkodás, a bátorság, az erkölcs s az életről s az élet primitív szükségleteiről való gondoskodás egyformán azt tanácsolják: gyilkolj s ha gyilkoltál: menekülj. A középkor talán csak a rendszert teremtette meg s a gyilkolást szervezett közüzemmel emelte; de a bestialitás és amoralitás, amibe a fegyvert — olyan mindegy, hogy Manlicher-e az, vagy parittyá — még a barlanglakó ember hagyatéka. Az egyik falu népe kiirtja és kifosztja a másik falu népét, aztán őserdők rejtekébe vonul s szervezett rablóbandává alakul át. Éveket töltenek el ezek a bandák „erdő sűrűjében”, betyáromantika szövődik nyomukban, hiába vezényelnek ki ellenük csendőrséget és katonaságot, hiába helyezik őket „törvényen kívül”, rabolnak, gyilkolnak, fosztogatnak s a középkort varázsolják vissza minden lélekzetet elállító szörnyűségével.

Már megszoktuk szinte naponként olvasni a hivatalos jelentéseket a bandaharcokról, amelyekben csendőrség és rablógyilkosok bandája mérte össze erejét. Még a fantázia segítségével sem tudjuk rekonstruálni azokat a közállapotokat, melyek Délszerbiának nagy részében uralkodnak. A faluban nincs fegyverfogható férfi egy se, a „kenyérkereső” férfiak a falut övező erdőben élnek s az asszonyok úgy hordták az erdőszélre az ebédet és a tisztát, mint ahogy munkásasszony viszi az ételmezt dolgozó urának. Ferat Draga elmondotta Tresucsi község kiirtásának veres történetét. A községben halva találtak egy csendőrt s a csendőrök, mert nem tudták kinyomozni a gyilkost, a falu egész népét, az asszonyokat, a gyerekeket és az aggodat is leölték. Egyetlen élő ember nem maradt a községben. Ez — azt mondják — csak epizód abban a meg nem szűnő, véres, egyetlen harcban, amit a csendőrök folytatnak a délszerbiai erdők rémeivel.

Ilyen állapotok uralkodnak Dél-

szerbiának jelentékeny területén. Ezeket az állapotokat festette meg tegnap a nemzetgyűlésen Ferat Draga bég.

S mi arra gondolunk: ezen a vidéken is vannak törvények hatályban, ezen a vidéken is vannak iskolák, melyekben tanítják a gyermekeket az államhatalom által megszabott rend szerint, ezen a vidéken is vannak közintézményei a végrehajtó hatalomnak, melyek az állam tekintélyét, erejét és a méltóságát reprezentálják.

S melyek azok az iskolatörvények, melyek szerint a martalócok gyermekeit tanítják s melyek mellett martalócokká nőttek fel a tegnap ártatlan gyermekei? Az az iskolatörvény, melyet a kormányhatalom a Vajdaság területére kiterjesztett. Az a pénzügyi végrehajtási törvény van ott életben, amit ma már a Vajdaság egész területén alkalmaznak s olyan bírói szervezeti törvény, melyet most készülnek kiterjesz-

teni a Vajdaságra is.

S most azt kérdezzük: helyese-e törvényegységesítésnek az a módja, mely kiírhatatlan martalócok földjének iskolatörvényét terjeszti ki a Vajdaság békés, rendszerető s az ethikai belátás által fegyelmezett népe fölé. Nem lenne-e sokkal helyesebb az a jogpolitika, amelyik inkább a Vajdaság békés népét fölnevelő iskolatörvényeket terjesztené ki Délszerbiára is? Lehet-e ugyanazzal a törvénnyel szabályozni Délszerbiának és a Vajdaságnak pénzügyi igazgatását? Lehet-e egységes az a jogterület, amelyen egyfelől falvakat irt ki a vérbosszu, amelyen 4—500 főből álló rablóbandák uralkodhatnak már évek óta s ahol kifosztják az országot vándor kereskedőt s amelyen másfelől — a Vajdaságban — a gazdálkodás, a kultúra terén európai és huszadik századbeli nivót teremtett a nép békés munkája, szorgalma és tudása?

Harc a Radics-párti mandátumok igazolása körül

Az ellenzék az igazoló-bizottság azonnali összehívását követeli. Ha kivánságukat nem teljesítik, hétfőre Beogradba rendelik a már igazolt horvát képviselőket

Beogradból jelentik: A Radics-párti mandátumok igazolásának ügye újabb kiélesedést idézett elő a politikai helyzetben. A kormány — mint már jelentettük — eredetileg hangoztatott tervétől eltérően, nehézségeket akar támasztani a mandátumok igazolása körül, amivel szemben az ellenzék pénteken konkrét formában tiltakozást jelentett be.

A parlament ülése előtt az igazoló bizottság ellenzéki tagjai, köztük a németpárti dr. Moser is, konferenciát tartottak, amelyen elhatározták, hogy írásbeli előterjesztéssel fordulnak az igazoló bizottság elnökéhez, Gyuricsics Markóhoz a verifikálás elhalasztása miatt. E határozat folytán Gyuricsics bizottsági elnökhöz levelet intéztek, amely a következőképen hangzik:

Tudomást szereztünk arról, hogy az igazoló bizottság elnöke a Horvát Köztársasági Parasztpárt által utólag benyújtott 34 képviselői megbízólevél igazolására e hónap 27-ikére hívta össze az igazoló bizottság ülést. Minthogy a mandátumok és képviselői megbízólevelek igazolása egyike a leg-sürgősebb kérdéseknek és minthogy azt a parlamenti házszabályok 5. és 9-ik szakaszai szellemében minden más ügyet megelőzően el kell intézni, úgy

találtuk, hogy az ülésnek e hónap 27-ikére való összehívása nyílt megakadályozása a képviselőknek kötelességük teljesítésében és megsértése az említett törvényes előírásoknak. Ezért, mint az igazoló bizottság tagjai kérjük és követeljük a bizottság elnökétől, hogy az ülést ma délután 4 órára összehívni sziveskedjék, hogy így kikerültesse a képviselők kötelességük teljesítésében való megakadályozása és meg ne történjen a törvényes előírások megsértése. Ezt a levelet Pecsics Dragutin, Krsznan, Vilder, Markovics Pera s Kumanudi demokraták, Moser német párti, Moskovljevic földműves párti, Hohnjec és Kulovec klerikális, Kapetanovics és Kulenovic muzulmán párti képviselők irták alá.

A levél átnyújtásával egyidejűleg Davidovics Ljuba felkereste Jovanovics Ljuba parlamenti elnököt, akivel közölte, hogy a Radics-párti mandátumok igazolása ügyében az ellenzéki blokk vezetői tanácskoznai óhajtanak Pasic miniszterelnökkel. A miniszterelnök ebben az időben nem tartózkodott a parlamentben, amit Jovanovics elnök közölt is Davidovicscsal és kijelentette, hogy igyekezni fog délutánra tanácskozást kieszközölni. Később, fél egy felé a miniszterelnök bejött a parlamentbe és ott a kormány néhány tagjával

konferenciát tartott. Az ellenzéki vezérek délután is megpróbálták hogy a miniszterelnökkel beszélhessenek, azonban ez most sem sikerült.

Gyuricsics Marko az igazoló bizottság elnöke időközben írásban válaszolt az ellenzéki képviselők levelére. A válaszban, amelyet Pecsics Dragutinhez intézett, a következőket írja:

Megkaptam levelét, melyet más ellenzéki képviselők is alá irtak s amelyben azt követelik, hogy az igazoló bizottságot ma délutánra, nem pedig csütörtökre hívjam össze. Van szerencsém értesíteni, hogy teljesen lehetetlen az ülést ma délutánra összehívnom, miután már ugyanerre az időre a nemzetközi postai egyezményt tárgyaló bizottság ülést hívtam össze. Ennek folytán holnap délelőtt adok Önöknek választ arra a kivánságukra, hogy az igazoló bizottság ülést csütörtök előttré hívjam össze.

Az ellenzék ez az értesítés nem elégítette ki és a délután folyamán telefonon érintkezésbe léptek a Radics-párt vezetésével és leközltek az igazolás körül fölmerült nehézségeket. Megbízható helyről eredő információk szerint emiatt az ellenzéknek az a terve, hogyha a kormány nem tér el eredeti szándékától és ha legkésőbb szombat délutánra nem hívják össze az igazoló bizottságot, akkor azonnal Beogradba rendelik azt a husz Radics-párti képviselőt, akiknek mandátumát már igazolta a parlament és ezeknek segítségével kenyértörésre viszik a dolgokat a parlamentben és még a költségvetési vita során megpróbálják leszavazni a kormányt.

Az ellenzék szerint a kormánynak a mandátumok igazolásának elhúzásával az a szándéka, hogy a költségvetés megszavazása után március 28-ikán nem várja be az igazoló-bizottság jelentését a Radics-párti mandátumok verifikálásáról, hanem elnapolja a parlamentet és így időt biztosít magának a válság megoldására. A kormánynak ezt azt állítólagos tervét akarja az ellenzék a Radics-párti képviselők gyors bevonásával meghiusítani. Az most már nem is kérdéses, hogy a horvát képviselők a meghívásra azonnal Beogradba mennek.

Minthogy a kormány lemondása már csak nagyon rövid idő kérdésének látszik, a politikai harc az új kormány megalakítására adandó mandátum körül fog lefolyni és nagy versengés fog megkezdődni a radikálispart és az ellenzéki blokk közt, hogy melyik kapja meg a kormányalakításra való megbízást a koronától.

Az ország gyárosai és iparosai

a munkásbiztosítás reformjáért

A kötelező munkásbiztosításról szóló törvény soha sem volt túlságosan népszerűsítendő, megállapítható, hogy azok a változtatások, amelyekkel a magyar törvényt az S. H. S. királyságban életbeléptették, csöppel sem növelték népszerűségét. Nagyszerű gondolat, hogy a munkás betegség és baleset esetén segélyt, orvost, patikát kapjon, a gyakorlatban azonban ez a nagyszerű gondolat elkorcsosodott. A munkásbiztosító pénztárak ellen állandóan panaszkodtak az orvosok, munkaadók s első sorban azok a munkások, akiknek az érdekében létesült.

A panaszok soha nem voltak olyan jogosultak, mint most, amikor a felémelt munkásbiztosítási járulékok súlyos teherként nehezülnek a munkásra is, a munkaadóra is s ha időnként apró sikkasztások és nagy panamák híre nem érkeznek rejtély volna, hogy hova lesz a járulékokból betelülő jelentékeny bevétel?

Egyetemes szimpáthiára tart tehát tehát számot az ország gyáriparosai körében meginduló az a mozgalom, amely a munkásbiztosítási intézmény reformját tűzi ki célul. A munkásbiztosítást úgy akarják megreformálni, hogy a drága, költséges és felesleges adminisztrációt teljesen ki lehessen küszöbölni.

A magyar munkásbiztosítási törvényben volt intézkedés arról, hogy azok a vállalatok, amelyek háromszáznál több munkást foglalkoztatnak vállalati pénztárt alapíthatnak. Ezt a rendelkezést akkor, amikor a törvény érvényét kiterjesztették az S. H. S. királyságra, kihagyták. A gyáriparosok akciója arra irányul, hogy ha egy vagy több vállalat garantálja, hogy munkásainak betegség esetén ugyanazt a segélyt megadja, mint a munkásbiztosító hivatal s ad ingyenes orvosi gyógykezelést, gyógyszerket, a vállalatnak ne kelljen munkásait a munkásbiztosító pénztárba bejelenteni, hanem a nagyobb vállalatok

önállóan, a kisebb vállalatok közül pedig ötven-hatan együtt intézzék a munkásbiztosítást.

A terv megvalósulása a munkásságra nézve azzal az előnnyel jár, hogy kevesebb pénzért, jobb gyógykezelésben részesül, mint ma. A mai helyzet az, hogy átlagosan minden szakmunkás után évenként ezer dinár a munkásbiztosító járuléka. Hogy ennek az összegnek a felért a munkások betegségyezését a maénál sokkal jobban el lehetne látni, arra többek között bizonyíték az is, hogy a szubotocai önálló iparosok ala-

kitottak egy betegségyező pénztárt, amely napi egy dinár, tehát évenként 365 dinár befizetés ellenében ugyanazokat a kedvezményeket biztosítja tagjai számára, amiket a munkásbiztosító ígér. Ennek a betegségyezőnek csak néhány száz tagja van, a munkásbiztosító pénztárnak pedig több ezer s egy cipészinas mégis több munkásbiztosító járulékot fizet a saját egészsége megreperálásaért mint a gazdája. Pedig rendszerint a suszterinasok ritkábban szoktak beteg lenni, kevesebb gyógyszerre van szükségük, mint a gazdájuknak.

Megélénkül a Radics-párt vajdasági agitációja

Sikeres propaganda a bunyevác-sokác-párt baloldali frakciója és a baranyai sokácok körében

Az utóbbi időben sokat foglalkoztatja a szubotocai politikai pártokat a Radics-párt vajdasági agitációja, amely egyre nagyobb méreteket ölt. Különösen a bunyevác-sokác-pártban okozott izgalmat a Radics-párt vajdasági térfoglalása, mert a párt saját pozícióit látja veszélyeztetve. A Radics-párt csöndben folytatta tovább agitációját, amely a legutóbbi napokban — a belpolitikai válsággal szoros összefüggésben — rendkívül megélénkült.

A Radics-párt szubotocai szervezetének élén egy volt bunyevác városi tisztviselő áll, aki néhány társával együtt az utóbbi időben erős agitációba kezdett a bunyevác lakosság, valamint a magyar és német kisebbség körében különösen a Sombor közelében levő tanyákon és szállásokon. A legutóbbi politikai események és az ezeknek nyomán várható belpolitikai változás kedvező atmoszférát teremtett a Radics-párti propaganda számára és a horvát köztársasági parasztpárt, a kedvező konstellációt teljes mértékben kihasználja.

A bunyevác-sokác-pártban nagy idegességgel nézik a horvát köztársasági parasztpárt megélénkülő agitációját, mert attól tartanak, hogy a

Radics-párti kortesek jelszavai nagyobb visszhangot fognak kelteni a bunyevác-sokác-párt szélső baloldali frakciójában, mint a bunyevácok mérsékeltabb és körültekintőbb politikája. A bunyevácok egy töredéke ugyanis már régebben élénkebb tempót sürget a párt politikájának irányításában és érzésben és meggyőződésben közelebb áll Radicsokhoz, mint a bunyevác-sokác-párttal tulajdonképpen fegyverbarátságban lévő klerikálisokhoz és a szélsőséges frakció, valamint a radikálisokkal mindenáron megegyezést kereső mérsékeltabb elemek között örökösdi a pártvezetőség. Amíg a kormányrautas lehetősége ebben az irányban némileg megerősítette a bunyevácok helyzetét, addig ugyanolyan mértékben árt a pártnak a baloldali frakció körében a Radics-párt megélénkülő agitációja, amely a parlamenti munkában való aktív részvétel ígéréstével népszerűbbé tudja magát tenni a baloldali csoportja előtt az eddigienél.

A bunyevác-sokác-párt feleletül a Radics-párt megélénkülő vajdasági propagandájára, értesüléstünk szerint már legközelebb ugyancsak élénk agitációt akar kezdeni a Vajdaságban, különösen pedig a párt

által még meg nem szervezett Baranyában, ahol a Radics-párt az ottani közigazgatási viszonyok miatt végre elkészített sokác lakosság körében kitűnő talajra talált.

A horvát köztársasági parasztpárt a bunyevácok és baranyai sokácok között folyó agitációján kívül még főképpen a vajdasági német választók egyrészt akarja meghódítani a maga számára. A németek között Radicsok főképpen olyan érvekkel agitálnak, hogy a német képviselő a súlyos áldozatokkal járó kormánytámogatás ellenére sem tudtak számbavehető eredményeket elérni és ezért sikeresebbnek tartják az ellenzék oldalán való harcot. A jól megszervezett és fegyvermezt németiség körében azonban a Radics-párt aligha tud eredményt elérni.

Megszüntetik

az állatkiviteli tilalmat Szubotocán

A belföldi forgalom már szabad

Szubotocáról a nagy mértékben elterjedt szál- és körömfájás miatt még hónapokkal ezelőtt megtiltották a hasított körmű állatok kivitelét. A szigorú zárlatot, amely egy ideig a belföldre is kiterjedt, később enyhítették és elrendelték, hogy további intézkedésig csak Palics környékéről tilos hasított körmű állatot kiszállítani a külföldre.

A városi állatorvosi hivatal jelentése szerint most már teljesen megszűnt a járványos betegség és néhány hét óta Palics környékén — ahol a járvány tulajdonképpen fészke volt — sem fordult elő újabb megbetegedés és így fölösleges továbbra is a zárlatot fentartani. A jelentés alapján a városi állategészségügyi hatóság elhatározta, hogy április harmadikán visszavonja a kiviteli tilalmat. Addig is, amíg ez a rendelkezés megtörténik, az állategészségügyi hatóság megengedi a palicsvidéki hasított körmű állatok belföldre való szállítását.

Modern novella

Ira: Baedeker

A szerkesztő — egyszer kivételesen — modern novellát kért tőlem, s én ezt küldtem neki. Azt hiszem, hogy sose fog többé tőlem hasonlót kérni.

Opálszinü, helyel-közzel Maréchal Niel-rózsaszinü, de pettyes felhők kergetődztek ott fent a kék vázsonra festett levegőg alatt, lent pedig a gyaloguton, amely kréta-felérként szürkült a sárgáspiszkos barnába játszó portól, mert az aszszony, szöke, mint egy buzatábla — de jelentékenyen kisebb — az állomás felé, ahol kürtök és kémények feketén pocskékos színvegyületben meredtek beje a levegőbe mocskos szintelenségébe. A nő nem volt szép, de semmi se árulta el rajta, hogy e körülményt tudja. — de csufnak se mondható, s a diadalmas mosoly, mely kis mokkacsészére emlékeztető nagy szája körül ütött tanyát, elárulta, hogy ezt egészen biztosan tudja. A járása könnyü és önértetes. Csak annyira gázolta le a fűszálakat, amennyire muszáj, s a szeméből még így is némi sajnálkozásnak a csillama sugárzik ki a letaposott zöldségnek láttán. Talán nem is igazán rossz nő, de mit csináljak? Modern novelláról van szó, s ott valami nagyon jónak nem szabad lenni a nőnek...

Minden arra emlékeztet rajta, hogy utazik. A ruha, a kalap, az ernyő, a kariára vetett köpeny, s a kis utításka, amelyet dédelgetve vitt, mintha ékszerrel vagy elemőzsiával volna tele, minden utazott benne, rajta, nála, vele. Egész lénye a megtestesült utazás, s amint az állomás felé imbolygott, már utazni, robogni, száguldani látszott. — a gőzgép kat-

ogását, a lokomotív fűtőjét s a vonatvezető vezényszavát szinte hallani vélte az ember, amikor látta ezt a vándorló, menetelő, menekülő járást, amely gyorsan-lassan eltávolította az itthoni rögtől, s viszi-vonja, huzza-röpi, eldobja-lopja messze idegenbe, ahol majd otthon talál.

Mert itthon nem volt otthon. Aglaé-nak hívták, s ez nem volt oly név, amelyet nőleg boldogultott volna a Mariskák és Margitok s a legjobb esetben Elizák és Ellák városában. A Baudelaire olvasása nélkül kiművelt lelke meguntta vele a smaragdözdöd erdőket s a kékvidor kerteket, s a bölcsességfoga nagyobb városra fájt, olyanra, amely méltó az Aglaé-névhez. Soktornyú városról álmodott, amelynek harangjai a violaszinü levegőbe eufóniás hangzattal csengenek bele, s megrezegtetvén azt, a színeire bontják. Az ő városában, ahonnan most indul megtalálni magát és a színes harmóniát, csak két harang van, amelyek — mint két dudás egy csárdában — nem tudnak egymással megférni. Mollban kolompol az egyik és durban bömböl a másik.

Ment hát, ment. A sorsa és az állomásépület felé. Nemszép, de érdekes profília, mint antik (vagy legálább is ioutánzatu) Kamea emelkedett ki az egyhangú tájék párás-poros levegőjéből, amelyre az opálszinü s ütött pettyes, babos felhők grandezzával nehezdednek. Percről-percre nyugodtabb lesz. Már látja az aglaé-várost, már hallja a megváltó harangok szimfonikus koncertzenéjét, közeledik az otthonához.

Csak egyszer pillantott hátra, s mindjárt visszakapta a fejét s folytatta végzetes utját nyilegyenesen, mintha mögötte nem történe valami igen fontos... Semmivel se árulja el a hangtalan és néma pusztas-

ságnak, hogy észrevette a nagy élményt, az embert, aki mögötte van. De érezte a szíven, amely mivel se zakatolt élénkebben, mint máskor, hogy az az ember követi őt. Azzal a hatodik érzéssel, amely bizonyos nők sajátosága s leginkább modern novellák hősnőinél fordul elő, megérezte, hogy aki követi, vele foglalkozik.

— A sorsa vagyok neki, — gondolta modernül.

Nem látta. Azt se tudta, fiatal-e, vagy öreg, mert csak egyetlen gyorsan muló pillantást vethetett rá. A férfi sokkal többet láthatott belőle, — mindent, ami utazásra emlékeztette, s a libbenését, a menekülését, a futászerű járását. De nem sejtette, hogy végleg elmegy, hogy nagy várost és eufónikus össze-csendülő hangokat keres. A nő pedig mindent tudott róla, csak azt nem, hogy öreg-e vagy fiatal. Neki elég volt tudni, hogy férfi. Akinek fő a város (s főleg a főváros), meg a sok harang, annak mindegy, hogy a férfi hány esztendő.

Fiatal az is. Még gyerek volt, mikor a háboru kitört s így nem rokkant. Szerette az életet és a nőket. A mezei virágok melegen illatoztak az opálos légből, s a fiu azt hitte, a nő illatát szívia be tágult orrlyikkal. Már kérdezte magától: érdekl-e, szereti-e? De mikor az állomáshoz ért, s a nő a pénztárnál jegyet váltott, saigó fájdalmat érzett.

— Ez most elutazik, — állapította meg bánatosan, — és én itt maradok.

Már nincs ideje, hogy hazamenjen pénzért és podgyászért. Máskülönbent megtenné, ugyanoda venne jegyet, ahová a nemszép, de tagadhatatlanul érdekes ismeretlen készül, s elutazna vele a világ végére, vagy

esetleg még közelebbi helyre.

A vonat csak egy fél óra mulva indul. A hölgy sétált. Libbenő szoknyája fölkavart némi antihigiénikus port, de láttatni engedett egy pár finom bokát, amelyekben nem volt semmi antihigiénikum. A szeméből kacér láng csapott ki kékesen. Közben elejtette a jegyét.

A fiatalember lehajolt érte, bókolvá átadta, s így szólt csodálkozva:

— Két menetjegy? Minek az Magának?

— Mert ketten utazunk, — felelte a nő.

— S ki a másik? — kérdezte amaz.

— Hát nem tudja? Ön!

— Én!

Egy pillanatig csodálkozott, s azután mindjárt egészen természetesnek találta.

Együtt sétáltak. Még nem tudták egymás nevét. Elég jókor megtudják.

Bent a safrányszinü mázolt állomási épületen belül minden úgy folyt, mint más menetrendszerű hétköznapokon. A hordárok és a kofferok egymáshoz ütődtek, az előbbieket káromkodtak s az utóbbiak ezt nem tették, úgy, mint tegnap és tegnapelőtt, mint holnap és holnapután...

De ma! Ma utaznak — ök ketten. Elle et Lui-Lui et Elle. A nő, aki mindent tud a másiktól, s a férfi, aki mitse tud amarról.

— Beszállni! — kiáltja a kalauz.

A nő vonszolja a társát. Beszáll egy harmadosztályu kupéba.

Egy pillanatra iidedzik a férfi, aki ezelőtt első és második klasszison utazott.

— Harmadik osztályon? — kérdezte.

— Persze, hogy persze, — nyugtatta meg a nő, s a fogai fehéren villogtak az értelmes mosolya alatt. — Hát nem tudja ön, hogy ez egy modern novella?

Csendes vita a parlamentben

Elfogadták az építés- és közlekedési költségvetést

Beogradból jelentik: A parlament pénteki ülését Jovanovics Ljuba elnök fél tízkor nyitotta meg. Napirend előtt Lazics Volja földmivességi kérdést intézett az elnökhöz, hogy miért áll annyi csendő a parlament bejárata előtt. Jovanovics elnök hosszabb beszédben válaszolt Lazicsnak és beszédében a parlamenti őrség szükségességét fejtette ki. Kijelentette, hogy főleg azért kell a szigorú ellenőrzés, mert több képviselő állandóan fenyegető levelet kap parlamenti működése miatt és ezek a képviselők tőle kérnek védelmet. Ezután rátértek az építésügyi és vasutügyi minisztériumok költségvetésének tárgyalására. Az építésügyi minisztérium költségvetési vitájában Kulenovics muzulmán, Vuics földmivességi, Szianovnik klerikális, Boriszavljevics demokrata vettek részt, akik valamennyien élesen bírálták a minisztérium működését és kifogásolták a robottörvény helytelen végrehajtását.

A felszólalásokra Uzunovics építésügyi miniszter válaszolt. Beszédében kijelentette, hogy a minisztérium rendes működését a jelenlegi rossz pénzügyi helyzet akadályozza. A vita befejezése után a költségvetést elfogadták.

Utána a közlekedési tárca költségvetését vették tárgyalás alá. A vitában Zsebot klerikális, Szalib-Balics muzulmán, Vuics földmivességi és Komnenovics radikális szólaltak fel.

Vuics hosszasan foglalkozott a rossz bányai közlekedési viszonyokkal, amelyek sürgős megjavítását követelte. Kojics miniszter rövid válasza után a költségvetést elfogadták.

A megvesztegetett francia sajtó

A Matin és a Humanité cári szubvenciói

A francia kommunisták lapja, a Humanité pár hónappal ezelőtt cári okmányokat közölt, amelyek azt bizonyították, hogy a francia nagyipar sajtója — köztük a Matin — annak idején nem a legönzellemből próbálták fehérre mosni az autokrata Oroszországot. Az okmányokból — amelyeket a kommunista pártorganum magától a szovjetkormánytól kapott — kiderült például többek közt az, hogy az orosz-japán háború idején az orosz kormány jelentős összegeket adott a francia lapoknak — politikai szolgálatok fejében. A leleplezés, mely nagy föltűnést keltett Franciaországban, leginkább a Matinra volt kellemetlen, mert a francia fináncok lapjára nézve voltak legfőképp kompromittálók a nyilvánosságra hozott titkos cári akták és diplomáciai iratok. A Matin nagy hősiességgel bepörölte a Humanité szerkesztőségét, de a pör a Matinra nagyon szomorúan végződött. Mindjárt az első tárgyaláson váratlanul megjelent a Humanité koronatanója: Kokovezev volt orosz miniszterelnök, aki nagyon érdekes kijelentéseket tett a cári Oroszország sajtópolitikájáról. Elmondotta, hogy a mukdani orosz vereség után a francia sajtó képviselőiben Verneuil hárommilliót kért a francia sajtó és ebből ötszáz ezer frankot a Matin számára. Kijelentette még, hogy Raffalovicsnak, ki az ügy

lebonyolításával volt orosz részről megbízva, mind a három levele, melyeket a Humanité közölt, valódi és igaz.

Kokovezev kihallgatása után az érdekes tárgyalást a bíróság ítéletével nélkül elnapolta. A tárgyalást április negyedkén folytatják, amikor a Humanité bejelentett újabb tanukat hallgatják ki, akiknek vallomása előreláthatóan szintén súlyosan kompromittáló lesz a Matinre és általában a francia sajtóra.

A Kossuth-párt megtagadta Károlyi Mihályt

Károlyi szocialista, míg az egyesült Kossuth-párt nemzeti alapon áll

Budapestről jelentik: Csütörtökön Kossuth Lajos halálának évfordulója napján egyesült gróf Batthyány Tivadar pártja, a Függetlenségi és 48-as Kossuth párt a Rupert Rezső elnöklete alatt álló Kossuth Lajos párttal. Csütörtökön este közös értekezletet tartottak amelyen gróf Batthyány Tivadar bejelentette a fuziót és az egyesült párt elnökségét átadta Rupert Rezsőnek.

Rupert Rezső beszédében kijelentette, hogy a párt nemzeti alapon áll s amíg ő lesz az élén, minden forradalmi törekvés ki van zárva.

Az értekezlet után Kossuth-lakoma volt, amelyen az emlékezéséért Rupert Rezső mondotta a Kossuth-serleggel kezében. Rámutatott Kossuth Lajos eszméinek térhódítására és arra, hogy ezeket ma már az ellentábor is kénytelen átvenni. A polgári társadalmat kívánja a párt megszervezni, hogy egyszermindenkorra véget vessenek a forradalmaknak.

Gróf Batthyány Tivadar beszédében kiemelte, hogy a párt az államforma kérdését nyílt kérdésnek hagyja, amelyről népszavazásnak kell döntenie. A Károlyi

gyalást április negyedkén folytatják, amikor a Humanité bejelentett újabb tanukat hallgatják ki, akiknek vallomása előreláthatóan szintén súlyosan kompromittáló lesz a Matinre és általában a francia sajtóra.

problémáról beszélt ezután. Rámutatott arra, hogy idősebb gróf Andrássy Gyula tévedett, de még sem teszi senki felelőssé, mert jóhiszeműsége kétségtelen volt. Folytatása ennek Károlyi Mihály esete, kinek jóhiszeműségét szintén nem lehet kétségbevonni.

Károlyi 1918 óta nemzetközi szociáldemokrata, mi pedig — mondotta — a hátraszintű nemzeti zászló jegyében kossuthi politikát követünk. Tehát utjaink elváltak. Felhívta ezután a párt képviselőtagjait, hogy a szanasági fölhatalmazást csak akkor adják meg, ha a szanasági nemcsak gazdasági, hanem politikai is lesz.

Ábrahám Dezső beszélt ezután. Sokan ellenforradalmi szereplését vetik szemére, pedig a szeptemberi kormány az október 31-iki nemzeti vívmányok alapján állt. Ezt elfogadták és valamennyien alá is írták.

Dénes István: Gróf Bethlen István is! Esküt is tettek rá!

Utána Buzsák Barna szólalt föl, hangsúlyozta, hogy a magyar látóhatár csak akkor fog kitisztulni, ha megtorolják a büntetlenül maradt politikai gyilkosságokat.

A városok még megmaradt földjeit akarják kiosztani a nemzetiségi földigénylők közt

Pasics teljesíti a vajdasági radikálisok kívánságát az agrártörvény ügyében

Beogradból jelentik: A vajdasági radikális képviselőknek az agrárreform ügyében a kormányhoz intézett szerdai ultimátuma, amelyet a Bácsmegyei Napló részletesen ismertett. máris megtette hatását. Pasics miniszterelnök a memorandumot átnyújtó Sztankovics Szvetozár képviselőnek kijelentette, hogy a képviselők kívánságáról azonnal értesíteni fogja a minisztertanácsot és igyekeznék fog oda hatni, hogy az agrárreform-törvény minél előbb tétő alá kerüljön.

A politikai körök meglepetésére pénteken délután már meg is jelent a parlament hírdetőablóján az agrárreform-bizottság ülését hétfő délutánra összehívó ív és így az agrárreform-tervezetet már hétfőn délután tárgyalni kezdi a bizottság.

Megbízható helyről szerzett információ szerint annak ellenére, hogy a tárgyalást így gyorsan megkezdik, még sem lehet arra számítani, hogy az agrárreform-törvény azonban a költségvetés után a parlament elé kerüljön, még akkor sem, ha a kormány továbbra is helyén marad. A javaslat körül ugyanis a bizottságban igen heves és hosszú vita várható tekintettel arra, hogy nemcsak az ellenzék és a kormánypárt, hanem a vajdasági radikális képviselők és az agrárreform-miniszter álláspontja közt is lényeges ellentétek vannak.

Szimonovics agrárreform-miniszter már több ízben tanácskozott a vajdasági radikális képviselőkkel,

hogy a két ellentétes álláspontot összeegyeztessék és néhány jelentős kérdésben máris engedett a miniszter. Így Szimonovics miniszter többek közt hozzájárult ahhoz az elvi kérdéshez is, hogy

elismerik a nemzetiségek jogát, a földosztásban való részesedéshez való jogát is.

Vannak azonban még egyes kérdések, amelyekben az ellentéteket mindeddig nem sikerült áthidalni. Ettől eltekintve is a vajdasági képviselők memorandumukban csak elvi álláspontjukat szegelték le, míg a részletkérdések tekintetében még rendkívül sok gyakorlati indítványuk lesz, amelyeket a javaslat bizottsági tárgyalása során akarnak megoldani.

Beogradi munkatársunknak alkalma volt a vajdasági radikális képviselők egyik vezetőjével beszélgetést folytatni az agrárreform-tárgyalásokról. Munkatársunk felhívta a képviselő figyelmét arra, hogy teljesen illuzórius lesz az új agrártörvénynek az a rendelkezése, hogy a nemslávok is részesíthetők a földosztásban, minthogy a felszámolt földet már legnagyobb részben felvannak osztva. Informátorunk erre azt a választ adta, hogy a vajdasági radikálisok tisztában vannak ugyan azzal, hogy a felszámolt földet nagyrészt már szétosztották, de mégis fognak módot találni arra, hogy legalább részben kielégítsék a magyar és német földigénylőket is,

még pedig oly módon, hogy a városok és községek birtokában levő földek még rendelkezésre állnak és ezeket fogják ideiglenesen a nemzetiségi földigénylőknek bérbeadni, ugyanolyan kedvezményekkel, mint a sláv telepéseknek.

Munkatársunknak arra az ellenvetésére, hogy ezeket a városi és községi földeket is nagyrészt igénybe vették már, azt a választ kaptuk, hogy van még elég igénybe nem vett községi és városi föld és remény van rá, hogy az eddigi földosztás revíziója után sok föld fog felszabadulni, nemcsak a községi földekből, hanem a nagybirtokokból is, mert rendkívül sok olyan egyének is adtak földet, akinek erre nem volt joga, valamint sok helyen nem létező személyeknek is osztottak földet. Az új törvény egyébként szankeiókat fog tartalmazni azok ellen is, akik nem maguk művelik meg a földet — és ilyenek sokan vannak a dobrovoljacok és telepések között — hogy ilyen módon is tekintélyes újabb földterületek fognak rendelkezésre állni. Viszont a nemzetiségek mellett a földosztásnál figyelemmel kell lenni a Magyarországból optált slávokra is, mintegy ötezer családra, akiknek egyrésze már a múlt évben megérkezett, mások pedig jövőre és két év múlva fognak átköltözni.

Ezt az értesülésünket munkatársunk egy beszélgetés folyamán közölte a német párt egyik képviselőjével, aki a tervre vonatkozólag azt a megjegyzést tette, hogy az egész tervnek így nincsen sok gyakorlati jelentősége. Nincs rá szükség, hogy a községi földek szétosztásáról az agrárminisztérium rendelkezék. Állítsák helyre a községi autonómiát a Vajdaságban — mondotta a német képviselő — és akkor a magyar és német többségű községek saját jószántukból fognak földet adni a községjükből földnélkülieknek.

Szabadlára helyezték

a sikasztással vádolt belacrkvai ügyészt

Bosszúból tettek feljelentést dr. Masalics ellen

Belacrkváról jelentik: A belacrkvai törvényszék vádtanácsa pénteken délelőtt foglalkozott dr. Masalics Ferenc belacrkvai ügyész letartóztatása ellen beadott folyamoddással. Az ügyész ellen felmerült vád még nem tisztázódott teljesen, bár Masalics dr. a bíróság letéteiből és pénztárából állítólag hiányzó 23.000 dinárt nyomban hazaérkezése után letétbe helyezte. A vádtanács a letétet elfogadta, elrendelte Masalics dr. szabadlára helyezését, de az eljárást pedig az ügy teljes felderítéséig tovább folytatják ellene.

Az eddigi nyomozás során megállapították, hogy a Masalics dr. ellen tett feljelentés bosszu mive volt. Az ügyész nagy tiszteletben részesült Belacrkván és nem felel meg a valóságnak, hogy anyagi erején felül költsékezett, kártyázott és dorbézolt. Masalicsnak a szülei igen jó módu földbirtokosok Romániában. Legutóbb is — állítólagos szökése alkalmával — felsőbb hatóságainak tudtával szabályszerű utlevéllel utazott Romániába, hogy ott feleségének egy többmillió perében intézkedéseket tegyen. A feljelentést tevő voltében tették meg ellene, amiről felesége táviratilag értesítette. Az értesítés vétele után azonnal visszatért Belacrkvára. Valószínűleg bizonyultak azok a vádak is, hogy Masalics dr. a belacrkvai ügyvédek által nagy összegekről szóló váltókat zsárdítatott.

A vádtanács döntése alapján Masalics ügyészt pénteken délelőtt szabadlára helyezték, aki most Belacrkván várja ügyének teljes tisztázását.

Halálra ítélték

a rétfalusi gyilkos asszonyt
Vadházasság tragikus befejezése

Osziokról jelentik: Bakó Julianna 56 éves asszony az Osziok melletti Rétfalu községben együttélt a nálánál 20 évvel fiatalabb Tar János rétfalusi földmivessel. Az asszony állandóan féltékenykedett Tarra, ami miatt napirenden volt közöttük a veszekedés.

Karácsony előtti napon ittas állapotban került haza Tar János a hajnali órákban. Az asszony szemrehányást tett neki, amiből veszekedés támadt és tettelegesen is bántalmazták egymást. Amikor azután Tar lefeküdt aludni, Bakó Julianna egy *baltával többször fejbe vágta*, úgy, hogy az *szörnyethalt*. Az asszony a gyilkosság után elszökött, a csendőrség azonban már másnap kézre kerítette és beszállította az oszioki ügyészség fogházába.

Az oszioki törvényszék most tárgyalta a gyilkos asszony bűnügyét. A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után Bakó Juliát *kötéldíttali halálra ítélte*. A vádlott az ítélet ellen felebbezett.

A román hatóságok nem ismerik el törvényesnek Széchenyi püspök végrendeletét

Nemrégiben — nagyváradi jelentés alapján — ismertettük néhai Széchenyi Miklós gróf nagyváradi püspök végrendeletét, amelyben magánvagyonát — pár száz hold földet, több mint két millió lej készpénzt és egyéb ingóságokat — teljes egészében a nagyváradi Szent-Sziv alapítványnak hagyta, azzal a feltétellel, hogy amennyiben a nagyváradi egyházmegyét szétesztanák — a vagyont a magyarországi rész öröklő.

A román kormány, amelyhez felterjesztették a végrendeletet — mint Bukarestből jelentik — nem ismeri el törvényesnek a püspök végrendeletét — azért sem, mert Széchenyi Miklós gróf IV. Károly királytól kapott végrendeletére jog alapján végrendeletkezett és ezt a jogot nem szerezte meg Ferdinánd román királytól, akinek szintén hűségesküet tett. A román kormány szerint ezen jog nélkül — az óromániai törvény értelmében — a püspök magánvagyonának csak egyharmada felett végrendeletkezhetett volna. A fennmaradó kétharmadból — egy rész az egyháznak, egy rész pedig a jótékonyági alapokat és kulturális intézményeket illeti meg. Minden főszentelt papra kötelezően rendelkezik így a törvény, amely alól egyedül a román király adhat felmentést. Mint-hogy pedig Széchenyi püspök a felmentést Ferdinánd királytól nem kapta meg — nem is kérte — a román kormány a végrendelet megtámadására adott utasítást.

Kikindai fogházörök segítettek

Pérics Marinkót a szökésben
Az ártatlanul elítélt montenegrói katonára

Becskerekéről jelentik: Dr. Moskovics Zsarkó kikindai államügyész és Ilin Ráda a belügyminisztérium közbiztonsági osztályának főnöke Temesvárra utaztak, ahol a temesvári rendőrség fogházában levő Pérics Marinkó rablővezért afelől hallgatták ki, hogy a kikindai ügyészség fogházából történt szökése alkalmával, kik voltak segítségére.

Pérics Marinkó, aki már teljesen belenyugodott sorsába, kihallgatásakor elmondta, hogy a kikindai fogház több órénél tízezer dinárt ajánlott fel, ha segítségére lesznek a szökésében. A fogházörök, akiknek neveit Pérics fel is sorolta, elfogadták ajánlatát és az ő

segítségükkel tudott megszökni. Moskovics Zsarkó ügyész táviratilag intézkedett, hogy a Pérics által megnevezett fogházöröket tartóztassák le.

Sorozatos bűntetteiről Pérics szintén részletes vallomásokot tesz és eddig tizenhárom gyilkosság elkövetését ismerte be. Többek között beismerte, hogy a Klári-országon ő gyilkolta

meg azt a földbirtokost, akinek a meggyilkolásával a becskerei rendőrség egy montenegrói katonát gyanúsított és akit el is ítélték. A kikindai ügyészség rendelkezése letartóztatták Miok György volt temesvári rendőrt, jelenleg lovini földmivest, akiről kiderült, hogy fegyvereket szállított Pérics Marinkó bandájának.

Ludendorffra két évi Hitlerre nyolc évi várfogságot kért az ügyész

Ítélet előtt a Hitler-pör

Münchenből jelentik: A Hitler-pörben a bizonyítási eljárás bevégeződött és pénteken megkezdődtek a perbeszédék. A főügyész vádbeszéde két óra hosszat tartott és a vádindítvány a következő: Hitler 8 évi várfogság, Pöhner, Kriehel és Weber 6 év, Ludendorff 2 év, Frick és Röhm 2 év, Brückner és Wagner 1 év és hat hónap, Pernet 1 év és három havi

várfoogság. A bűnpör költségeinek viselésében az ügyész a vádlottak elmarasztalását kérte, ellenben indítványozta, hogy a vizsgálati fogvárosba a vádlottakat teljesen számítsák be a büntetésbe. A vádindítványt a vádlottak egykedvűen hallgatták végig, annál nagyobb volt az izgalom a közönség körében. Délután kezdődtek a védőbeszédék s először Roder védő szólalt fel.

A libazsiros médium

Irta: Diószeghy Tibor

V.

A sorozatos öngyilkosságokról, amelyek László László kétszeri öngyilkossági kísérletét és médiumi szereplését megelőzték, hallgat Schrenck-Notzing, holott ezek szolgáltatják a kulcsot a libazsiros médium lelkiállapotának megértéséhez.

László és hat társa, mint különítményes katonák szörnyű büncselekményeket követtek el. Az idegsokkos, ekzalált, lelkibeteg László rendkívül szenvedett a bűntudat súlya alatt, lelkiismeretfurdalás gyötörte és égető szükségét érezte annak, hogy valaminek formában vezekeljen. *A bűnért bűnhődni kell*, — ez a gondolat teljesen hatalmába kerítette; de elkövetett bűneivel arányban álló büntetésnek csak a *halálbüntetést* tekinthette László. Az életosztón, amely sokkal erősebb volt benne, semhogy megbarátkozhatott volna a halál gondolatával, a vezeklés vágyát mindemellett nem tudta legyőzni. Amikor egyfelől az élni-akarási, másfelől a bűnhődni-vágyás konfliktusa legjobban kifejeződött Lászlóban, akkor lépett föl, mint kísérő-idea, a megváltás, helyesebben a *megváltatás* gondolata: a kényelmes bűnhődésnek, az alberletbe adott vezeklésnek, a lelkiismerettel való békés kiegyezésnek az a nagyjelentőségű eszméje, amely csaknem minden vallás mélyén megtalálható s amely a zsidó vallásból végül kiteremtette a kereszténységet. László, természetesen nem tudatosan, hanem tudattalanja legsötétebb pincezugában megtette az előkészületeket arra, hogy *mások bűnhődésével* állítsa vissza a maga lelki egyensúlyát. Rávette hat barátját arra, hogy szakítsanak régi életmódjukkal és lépjenek ki a különítményből. A szokatlannal erős szuggesztív képességekkel rendelkező Lászlónak, aki környezetét mindig hipnotikus befolyása alatt tartotta. — (legjellemzőbb példa erre, hogy amikor második öngyilkossági kísérlete után kihallgatták, a *vallató detektívet is megkísérelte hipnotizálni*) — nem lehetett nehéz feladat rábeszélni társait arra, hogy igyekezzenek megjavulni, ellenben az öngyilkosság gondolatának beléjük-szuggesztálása nem sikerült volna neki, ha nem veszi segítségül — ismételjük, belső kényszerből és tudattalanul — a spirítizmust. A szeanszok misztikumja megteremtette azt az atmoszférát, amelyben szuggesztívítása, akaratereje, hipnotizáló készsége szinte ellentétlenül nélkülül érvényesülhetett: itt nem a maga nevében beszélt, hanem szellemek szavait interpretálta: *azoknak a halottaknak üzeneteit közvettítette, akiket a jelenlevők gyilkoltak meg*. Nem kell tulságos fantázia annak elképzeléséhez, hogy milyen hatást gyakorolhattak ezek a szellemek tulajdonított üzenetek a fiatalemberekre, a kikben László már előzőleg fölébresztette a bűntudatot, akiket földult a szeanszok idegölő titokzatossága és akikről bűnbocsánat fejében azt követelte a »szellem« — valójában László bűnhődni-vágyása — hogy végezzenek ma-

gukkal. Másképp nem is történhetett, mint ahogyan történt. A sorozatos öngyilkosságok, amelyek néhány héttel a szeanszok rendszeresítése után megkezdődtek, *helyreállították László lelki egyensúlyát*, — hiszen ez volt az a megváltás, amely után *bensőleg sóvárgott* — de természetesen nem azonnal. A javulás jóval később jelentkezett csak lelkiállapotában: pillanatnyilag viszont megviselte barátainak halála, amit ő, tudatosan, sohasem kívánt s főként megviselte az a gondolat, hogy — példájukat neki is követni kell.

Ez nincs ellentétben azzal az állításunkkal, hogy László *mások bűnhődése* révén akart vezekelni. Ne felejtjük ugyanis, hogy László ekkor még egyáltalán nem volt svindler, hitt a szellem rajta keresztül történő manifesztációban, márpedig a szellem tőle is megkövetelte, hogy bűnhődjék és öngyilkos legyen. A szellem, amely László önmaga előtt is titkolt vágyait személyesítette meg, nem tehetett kivételt a szeansz résztvevői között s nem hagyhatta ki Lászlót az öngyilkosságra-kötelezetek közül, mert különben okvetlenül föltámasztotta volna a többiben azt a gondolatot, hogy: *miért csak nekünk kell bűnhődni s Lászlónak miért nem?* Ez pedig egyértelmű lett volna a megváltási terv meghiusulásával, hiszen ha a hat halálraítélt csak pillanatra is magára eszmél és gondolkodik, kételkedni, gyanakodni kezd, nem lettek volna boldok, eldobni maguktól az életüket. László tudattalan énjé — a szellem — kénytelen volt tudatos énjét mindvégig abban a hiszemben tartani, hogy megfogja osztani barátai sorsát, mert ha a *tudatos én*, tisztába jött volna a *tudattalan én* önző, gyilkos tervével, akkor ennek kivételétől László rögtön elállt volna. Hiszen ha tudatosan kényszeríti bele barátait az öngyilkosságba, úgy ez nem jelentett volna megváltást számára, ellenkezőleg, csak újabb hat gyilkossággal terhelte volna meg lelkét.

Tudattalan énjé, célja — a megváltás — érdekében, az öngyilkosság felé terelte Lászlót, de az utolsó pillanatban, az életosztón hathatós szegédletével, érelyesen tiltakozott a halál gondolata ellen: ez az oka annak, hogy László úgy hajtotta végre öngyilkossági kísérletét, hogy az ne sikerülhessen és ő életben maradjon.

A megváltás processzusának befejezése után olyan akadály merült fel, amely László gyógyulását nagy mértékben késleltette. A rendőrségen ugyanis azt a vádat emelték ellene, hogy öngyilkosságra kényszerítette barátait, s e vád közlésével *tudatosították benne mindazt, ami tudattalanja mélyén ment végbe*. László védekezett, a kényelmetlen és gyötrelmítő képzetelt igyekezett visszanyomni a tudat alá; ez, természetesen csak hosszú idő múlva, sikerült is neki. Közben a kétségbeesés újabb öngyilkossági kísérlet elkövetésére vitte bele, ezuttal egy fiatal leány társaságában, aki *ugyancsak a megváltó sze-*

repét *időszotta itt*; rá ruházta László azt az újabb bűnét, hogy hat barátját a halálba tanácsolta.

Ilyen előzmények után, közvetlenül második öngyilkosságát követően került László összeütközésbe Tordaival; *kétségtelen, hogy ekkor még minden csalási, vagy telelezési szándék távol állt tőle*. Nagyfokú hisztériában szenvedő ember rendkívül alkalmas volt a beszélő médium szerepére; teljes mértékben jelentkezett a hisztériásoknál szokásos önkéntelen készség, az produkálni, amit várnak tőle. Schrenck-Notzing könyvét a médiumok produkciójáról buzgón forgatta már régebben is s mint beszélő médium az abban olvasottakat variálta hosszú ideig a legjobb-hiszeműen. Csalmi akkor kezdett, amikor fénytűneményeket produkált: szigetelővásnat vitt magával a szeanszokra s azt dörzsölte, hogy foszforeszkáljon. László László lelepleztetése után tett nyilatkozatában azt adja elő, hogy Tordaival való megismerkedése után egy hónappal már sor került a fényjelek leadására. Ez azonban nem igaz. A szeanszok naplójából kiderül, hogy az első »fénytűnemény« 1923 április 11-ikén észlelték Lászlónál, tehát csak több mint egy év múlva, Valószínű, hogy legelőször háromnegyed évig nem is gondolt csalásra; ez alatt az idő alatt jött rendbe magával, állt helyre lelki egyensúlya s lett belőle megint a régi jókedvű pesti csirkefogó, aki végül teljesen *kigyógyult minden miszticizmusból*. Most már vígan szélhámoskodott, mulatságból gyártotta és köpködtte a libazsiros vatából készült szellemfejeket, amelyekről Tordai büszkén jelentette ki annakidején, hogy *ugyancsak sok fejtörést okoznának annak, aki meg akarja fejteni létrejöttük okait*. Később azután rájött, hogy ha világhírű médium lesz, sokat kereshet majd egy kellően előkészített *önleplezéssel* s valószínű, hogy az utóbbi időben már ebben az irányban dolgozott.

Schrenck-Notzing, az ideg orvos, természetesen mit sem sejt és mit sem ir minderről, ellenben egy orvosnak, akivel hírlapi vitát folytatott a László-ügyvel kapcsolatos »materializációs tü-nemények«-ről, büszkén vágta oda cikke végén: »Kolléga ur, önnek még nagyon sokat kell tanulni.« Ezt a tanácsot, ami a kiváló tudós, szellemi megnyilatkozásai közül egyike a legértékesebbeknek, Schrenck-Notzing lenne előszörban hivatott megfogadni.

(Vége.)

Elfogultsággal vádolják

a Huszár-Csaba-pör védői
a kaposvári törvényszéket

Új bizonyítás elrendelését kérik a táblától

Budapestről jelentik: A kaposvári törvényszék ítélete, amellyel — mint a *Bácsmegyei Napló* megírta — a bíróság felmentette Huszár Csaba orvost az ellene szándékos emberölés miatt emelt vád alól és elítélte két hónapra súlyosan megsebesített áldozatát, széles körökben nagy felháborítást keltett. A bíróság még nem kézbesítette írásban az ítélet indoklását, amelyet a jogászközönség nagy érdeklődéssel vár.

Dr. Gál Jenő, az ismert büntető-jogász rendkívül érdekes magyarázatát adja egyik estilapban az ítéletnek. Szerinte az ítéletből az következik, hogy *Huszár Csabát előbb ütötték meg Friedmann és Tabak*, úgy, hogy kezét még ma, nyolc hónap után sem tudja behajtani. Kérdés, hogy amikor teljesen elzsibbasztó súlyos testi sértést ejtettek rajta, akkor *ezzel az elzsibbadt, leütött kezével hogyan dőhette bele a kést áldozatába?* Ha pedig nem ez történt — mondja Gál — hanem az, hogy előbb szurt s aztán kapott ütőleg az életveszélyben levő, összerogyott ember segítségére siető Tabak Antaltól, akkor ez nem más mint *jogos önvédelem*.

A bíróság ténykedései a tárgyaláson több ízben kifogás alá estek. Így a bíróság nem engedte meg, hogy a védők felolvassanak hivatalos iratokat, amikhez pedig kétségtelen joguk volt; többek között a tárgyalási elnök nem engedélyezte a következő

Rupert Rezső a magyar hadsereg leszerelését követelte

A magyar nemzetgyűlés befejezte a valorizációs vitát

csendőrségi jelentés felolvasását sem:

— Vitéz Huszár Csaba dr. ur elmondta, hogy leszurt egy zsidót. A zsidó Vitéz Huszár Csaba urat bottal megütötte. Volt ugyan a zsidóval egy társa, aki azt mondta, hogy a vitéz orvos ur támada meg a zsidót, de ez a zsidónak érdektársa. A vitéz orvos ur előadásához kétség nem férhet, mert a zsidók egymást védik.

Nem engedte meg a bíróság *Mirich* Károly dr. egyetemi tanár, budapesti törvényszéki orvos alábbi írásbeli szakértői véleményének felolvasását sem:

»A szurás iránya feltétlen halálos eredménnyel jár, ha nyomban orvosi műtét be nem következett volna. Ha pedig valóban bizonyul, hogy orvos orvosi műszerrel követte el, a szándék fokozottabban feltételezhető, mert az orvos tudja, hogy az ilyen irányú szurás halálos.«

A bírósági ítélet kimondja, hogy az ítéletet Huszár Csaba dr. »férfias vallomására« alapította. A férfias vallomás így hangzott:

— Kegyetlen ítéletet kérek. Semmit sem tagadok le. *Leszuram a zsidót* és mondtam, hogy ha a hasát is értem, akkor *megdöglik*. Elismerem, hogy amikor leszurtam s láttam, hogy milyen sebet ejtettem, *otthagytam és újra daloltam az Ergerbergert*, majd azután néztem, hogy tanukat szereznek arra, hogy *csakugyan megszurtam, nehogy a zsidó letagadja*. Különben zsidóval nem érintkezem. *Teljesen józanul cselekedtem* s nem igaz, amit a kórház igazgató-főorvosa rólam mond, hogy teljesen részeg voltam. *Birom az italt, jó borivó ember vagyok*. A zsidókat olyannak tartom, akiknek *istene sincs, csak Jehovája*.

Friedmann Ernő és Tabak Antal védői felelősségükben teljesen új bizonyítást elrendelését kéri a táblától, mert véleményük szerint a törvényszék ítéletét *szembetűnő elfogultság jellemzi*.

LEGUJABB

A minisztertanács

elfogadta

az agrárreform-javaslaton tett változtatásokat

Lapzártakor jelentik Beogradból: A minisztertanács péntek esti ülésén *Simonovics* agrárreform-miniszter jelentést tett azokról a változásokról, amelyeket a *vajdasági radikális képviselők kívánságára a Miletics Krszta által kidolgozott agrárreform javaslaton* tett. A kormány hosszasan tárgyalta a módosítások fölött, végül is jóváhagyta azokat, úgy hogy a bizottság hétfői ülése elé már módosított formájában kerül a javaslat.

Ezután a *tisztviselői drágasági pótlékról* tárgyalta a kormány. A minisztertanács elhatározta, hogy *április 1-én ismét előleget folyósítanak a felemelt fizetésekre*. Megbizták a pénzügyminisztert, hogy április 10-ig dolgozza ki a drágasági pótlék felemeléséről szóló tervezetet úgy, hogy *május 1-én már az új törvény szerint fogják a tisztviselők fizetését folyósítani*. A kormány tagjai elhatározták, hogy a tisztviselők redukcióját a lehető leggyorsabban végre fogják hajtani.

Végül a *politikai helyzetéről* táncskozott hosszasan a kormány amiről azonban semmi információt nem adtak a miniszterek a nyilvánosság számára.

A nemzetgyűlés pénteki ülésén *Rupert Rezső* szólalt fel elsőnek. kijelentette, hogy nem fogadja el a javaslatot, mert a kormány iránt bizalmatlan. A népszövetségi delegáció a legsúlyosabb kritikát mondta, amikor megállapította, hogy két évvel ezelőtt a saját erejéből is talpraállhatott volna az ország, ha más kormány vezetné az ügyeket. A kormány fenn akarja tartani továbbra is azt a militarizmust, amely eddig annyi áldozatot követelt az országtól. Pedig könnyű volna segíteni, hiszen az antant-hatalmak és a kis-antant is biztosították gróf Bethlent, hogy Magyarország jelenlegi határai nem fognak változni, míg a miniszterelnök aláírta azt a kötelezettséget is, hogy nem követel vissza a régi Magyarország területéből semmit. A hadsereg legénységi állományának fentartása sokkal többbe kerül, mint amennyit az egész kényszerkölcsönrel behajthatni lehet. Miért ne lehetne három évre szabadságot adni a katonáknak?

Klárk Ferenc: Mert csak szuronyokkal tudnak kormányozni!

Rupert Rezső: A rendőrség és a csendőrség teljesen elegendő a belső rend fentartására. A hadseregre nincs szükség a belső rend fentartásánál. Nem arról van szó, hogy a hadsereg ellen vagyunk. Ha gazdaságilag rendbe jöttünk, gondolhatunk arra, hogy berendezkedünk a honvédelemre. Ma azonban a legfőbb honvédelem a korona megmentése. A kormány legalább azt eszközölné ki, hogy ne kelljen drága zsoldos hadsereget tartani.

Szilágyi Lajos: Itt már helyben vagyunk!

Gömbös Gyula: *Rupert Rezső* képviselőtársam megállapítása szerint én szűk látókörű militarista vagyok. Azt hiszem, ha alá is irtuk a trianoni szerződést, ha a kormány le is mondott arról, hogy a közeljövőben a visszaszerzés politikáját folytassa, akkor is szükség van a hadseregre, amely a jogrendnek a

fenntartója, mert ha a jogrend biztosítva nincs, a hadsereg, a rendőrség és a csendőrség utján, akkor automatikusan bekövetkezik a társadalom szabálytalan szervezkedése és *jönnek azok a különítmények, amelyek ellen Rupert Rezső olyan hővel harcol*. Egy kormánnyal szemben, amely csak rögtönözni tud, amely csak kapkodni tud, ily nagyarányú felhatalmazást nem adhatunk. Látszaterőknek nem szabad diktatori hatalmat adni a kezébe.

Rupert Rezső: Minden diktátor csufosan végezte a történelemben.

Gömbös Gyula: A kormány nem kívánhat lojalitást az ellenzékétől. A miniszterelnöknek egy kötelessége volna: elhagyni a helyét. Javasolja, hogy ünnepélyesen szólítsa fel a nemzetgyűlést a kormányt, hogy hagyja el a helyét.

Gömbös beszéde után a valorizációs vitát, minthogy több felszólaló nem jelentkezett, berekesztették.

Valkó pénzügyminiszter a zárzó jogán reflektált a vitában elhangzott észrevételekre és megállapította, hogy a valorizáció a hitelügyletekkel kapcsolatban máris jó hatást tett. A valorizációnak — mondotta a miniszter — mindenféle megnyugtató hatása. Ha a stabilizáció bekövetkezik, a valorizációnak lehet majd tulajdonítani, hogy az ország gazdasági élete minden rázkódtatás nélkül viselte el az átmenetet. Remélhető, hogy májusban már működni fog a jegybank és így a valorizáció csak átmenetnek tekinthető. A takarékkorona bevezetése nem jelenti az indexszámra való átterést. A kényszerkölcsönnek egyelőre csak előlegileg van. A törvényjavaslat fogja megállapítani a létminimumot.

A miniszter beszéde után a nemzetgyűlés az összes határozati javaslatokat elvetette és a valorizációról szóló törvényjavaslatot egészében, majd részleteiben is elfogadta.

Felmentették a Ferrum-gyár sztrájkoló munkásait

Főtárgyalás a szubotikai törvényszéken

A szubotikai Ferrum-gyárban múlt év április havában a munkásság bérmozgalmából kifolyólag sztrájkba lépett. Egyes munkások a sztrájk tartama alatt munkába álltak, ezekre a sztrájkolókat természetesen ellenségesen tekintettek, egy alkalommal, amikor a munkásszindikátus gyűlést tartott, az ott jelenlevő egyik sztrájkító felett formális bírói ítélőszéket tartottak. Kimondták, hogy jövőben vele szervezett munkás nem dolgozhat. A viharos munkásgyűlésen a bizalmiférfiak sértő és fenyegető kifakadások egész özönét zudították a sztrájkítóre.

Ebből kifolyólag eljárás indult a Ferrum-gyár volt hat munkása ellen, akiket az ügyesség az államvédelmi törvény alapján fogott perbe.

Vádolva voltak *Juhász Antal* 42 éves, asztalos, *Kiss Sándor*, 32 éves lakatos, *Paul István*, 41 éves asztalos, *Márton Tamás*, 38 éves gépmunkás, *Falkenstein Aladár* 24 éves kovács és *Donáth László* 32 éves vasesztergályos, akik ellen az volt a vád, hogy múlt év április 10. és 20-ika között, amikor a Ferrum-gyárban a sztrájk volt, a dolgozni akaró munkásokat fenyegetésekkel akarták rábírní, hogy ne dolgozzanak. *Torma József* munkást, — aki a sztrájk tartama alatt munkába állt, — *Paul István* vádlott beszélt rá, hogy ne dolgozzék. *Torma Józsefet*, *Juhászt* és *Kiss vádlot-*

tak elvezették a szakszervezet helyiségébe és ott az egybegyűlt munkásokhoz azt a felszólítást intézték, hogy ítélkezzenek felette. A tömegben ilyen kiáltások hallatszottak: »*Le a bitangkal. Akasztóóra vele.*« *Lovas István* munkásnak pedig azt mondta *Juhász*: »*Te bitang, nem szabad dolgozni.*« *Falkenstein Aladár Baracs Józsefnek* azt mondta: »*Az ilyen embereket meg kell fojtani.*« »*Majd végzünk mi azokkal, akik dolgoznak.*«

Ebben a bűnygyben pénteken ítélkezett a szubotikai törvényszéken *Pavlovics István* törvényszéki elnök büntető tanácsa. A tanács tagjai voltak *Gomirac Vojislav* és *Gyorgyevics Jován* törvényszéki bírák. A kövadásat képviselte *Marusics Koszta* államügyész, a védelmet *Singer Béla* dr. ügyvéd látta el.

Elsőnek *Juhász Antalt* hallgatta ki a bíróság. Nem érzi magát bűnösnek. Nem terrorizált senkit. A szindikátusban az volt a jelszó hogy aki dolgozni akar, az dolgozzék. Az elnök kérdésére elmondja, hogy a sztrájk 1923 április 10-ke 20-ika között volt s ezért tört ki, mert a gyár igazgatósága nem adta meg a munkások által követelt bérjavítást. A sztrájkban 250 munkás vett részt.

— Milyen eredménnyel végződött a sztrájk?

— Ugy végződött, hogy a gyár nem

adta meg a bérkövetelést és kizsákmányozott egyes munkásokat, akiket nem vett vissza. Ezek a sztrájkbizottság tagjai voltak.

— Ön is benne volt ebben a bizottságban?

— Bizalmiférfi voltam a munkások részéről.

— Amikor a munka megindult, viszatért ön is a gyárba?

— Nem. A bizalmiak nem kellettek, azon a címen, hogy mi vezettük a sztrájkot. Kijelenti, hogy *Torma József* fel nem beszélt a sztrájkról.

Következett *Kiss Sándor* vádlott kihallgatása. A Ferrum-gyárban mint géplakatos lépett be a sztrájk előtt 3—4 hónappal. A sztrájkban ő volt a főbizalmi.

— Maga tárgyalta a gyár igazgatóságával?

— Igen.

Kijelenti, hogy senki se terrorizálta azokat, akik munkába akartak állni.

Paul István nem volt bizalmiférfi, de a sztrájk után őt sem vették vissza. *Torma Józseffel* egyszer beszélt, amikor a sztrájk alatt jött a munkából. Kérdezte tőle, miért ment dolgozni? — Mert a családom éhen hal, — felelte *Torma*. — Nézze, mondtam neki, — nem muszáj a családjának éhen halni. Ha kell valamit, liszt, cukor, krumpli, vagy mi más, jöjjenek a feleségem üzletébe, ő ad maguknak hitelbe.

Márton Tamás, Falkenstein Aladár és *Donáth László* tagadják, hogy bárkit is fenyegettek.

A vádlottak kihallgatása után *Torma József* tanu kihallgatása következett. Segédmunkás volt a Ferrumban. Amikor sztrájk alatt munkába állt, le akarták beszélni. Fenyegettek. Huszonegy napig sztrájkolt, de amikor látta, hogy munkát sehol sem kap, viszont »négy családdal« van, kiment dolgozni. »Amikor jöttem haza munkából«, — folytatja, — *Paul István* boltja előtt mentem el. *Paul* kint állt a bolt előtt. Kérdezi tőlem: — Hol volt? — Bent voltam dolgozni. — Miért ment be? — Kényszerítve voltam. — Miért nem jött hozzám? Én segítettém volna. Néhány nap mulva mi is munkába megyünk. Jöjjen ki maga és a többiek is, mert amíg azok kint vannak a gyárban, addig nem állhatunk munkába. — Aztán mondta *Paul*, hogy menjek be az együletbe, ahol gyűlés van. Bementem. Ott már sok nép volt, 200-an lehettek. Amikor beléptem, azonnal megmondták, hogy én dolgozom a gyárba! *Juhász* felállt a billiárd asztal tetejére, és felhívta a munkásságot, hogy ítélkezzenek felettem. Azt mondotta: — Itt van az a sztrájkító, aki a munkásságot hátba támada. Ekkor megkezdődött az »ítélet«. »Hulligán, piszkos gazember. — Nyaktilót a nyakára.« »Leköpní.« »Kilökní.« Ilyen kiáltások hallatszottak. *Juhász* a billiárd asztalon beszélt és *Kiss Sándor* folytatta le a tárgyalást, ami 2½ óráig tartott. Amikor be volt fejezve a tárgyalás, *Kiss* a következőket mondotta a munkásságnak:

»Tisztelt elvtársaim, nekem az a véleményem, hogy ezt a bitnagot lökjék ki magunk közül.«

Juhászt ezután szembesítik *Tormával* és *Juhászt* fentartja, hogy nem terrorizáltak senkit.

Kiss Sándor a szembesítésnél ezt mondta *Tormának*:

— Maga mondta nekem, »*Kiss* elvtárs, belátom, nem jól cselekedtem. A sztrájk előtt 7 dinár volt az órabér, most 4 dinár. — »Ezt mondta ott a gyűlésen. — És különben is, — mondja *Kiss*, — én ott a gyűlésen, mint elnöklő egyén nem adhattam direktívákat a szónokoknak. — Többen beszéltek, de a billiárd asztalon senki se volt.

Torma: Megesküdöm, hogy ott volt a billiárd asztalon.

Baracsics József tanu, mázolómunkás és *Rosenzveig László* lakatos lényegtelen vallomást tesznek.

A bíróság a beidézett többi tanu kihallgatásától eláll.

Ezzel a bizonyítási eljárás be volt fejezve.

Marusics Koszta fentartja a vádat őt

Vádtól szemben, viszont **Donáth Lászlóval** szemben visszalép a vádtól

A bíróság rövid tanácskozás után kihirdette ítéletét, amely szerint a vádlottakat felmenti, mert nem merült fel bizonyíték bűnösségük mellett. Az indoklásban kifejti a bíróság, hogy nem történt olyan fenyegetés, ami a munkásokat arra bírta volna, hogy ne merjenek munkába állni. Inkább egyes munkások eljárása fölötti kritika hangzott el.

Donáth ellen a bíróság megszüntette az eljárást.

Az ügyész jogorvoslatot jelentett be a felmentések miatt.

HIREK

A volt osztrák-magyar kötvények beszoállítására. Néhány hónappal ezelőtt az állami adósságok főfelügyelősége felhívta mindazokat, akiknek osztrák-magyar kötvények vannak birtokukban, hogy a kötvényeket szolgáltatassák be az állami adósságok főfelügyelőségénél Beogradban. A felhívásra azonban kevés kötvénytulajdonos jelentkezett, mire a főfelügyelőség a noviszadi kerületi pénzügyigazgatóság útján ismét felszólította a kötvénytulajdonosokat, hogy a náluk levő kötvényeket április elsejéig szolgáltatassák be.

A volt monarchia okmánytárának felosztása. Bécsből jelentik: Március 28-ikán kezdődnek a volt közös archívum felosztására vonatkozó tanácskozások a jugoszláv és magyar kiküldöttek között.

Nem mond le a sztarakanizsai polgármester. Tegnap számunkban sztarakanizsai jelentés alapján közöltük azt a hírt, hogy Pánics Antal a város kiváló és népszerű polgármestere távozni készült állásából. Ez a hír, mint hiteles helyről értesülünk alaptalan kombináció, épp úgy, mint az is, hogy Sztarakanizsa az új tartományi beosztás folytán elveszteni város jellegét.

A szubotical munkásság a munkanélküliség megszüntetéséért. A szubotical szakszervezeti tanács vasárnap délelőtt a Liska mozi udvarán népgyűlést tart, amelynek napirendjén a gazdasági helyzet és a munkanélküliség kérdése szerepel. A népgyűlésen egy beogradi kiküldött fogja ismertetni a szakszervezetek álláspontját és követeléseit, amelyet memorandumba foglalva a szociálpolitikai miniszternek is megküldenek.

Az agráröregesületek országos kongresszusa Novisadon. Noviszadról jelentik: A jugoszláv agráröregesületek központi vezetősége március 23-án Noviszadon tartja meg országos kongresszusát, amelyen körülbelül tízezer delegátus vesz részt az ország minden részéből. A kongresszuson különösen behatóan az agrártörvényt fogják tárgyalni, amelyet a kongresszuson szintén résztvevő Sztankovics Vatiszláv államtitkár ismertet.

Szavazati jogot kapnak a török nők. Párisból jelentik: Konstantinápolyi híradás szerint az angorai nemzetgyűlés megadta a nők szavazati jogát. A parlament eltörölte azonkívül a szeszilalmat és kimondta az állami szeszmonopóliumrendszer bevezetését.

A Jogászegylet értekezlete. A szubotical jogászegylet március hó 24-én, hétfőn délután 4 órakor értekezletet tart a törvénytudó palota 51. szám alatti helyiségében. Az értekezleten az illetéktörvényt vitatják meg.

Végeléri a diósgyőri bányász-sztrájk. Budapestről jelentik: A sztrájkoló diósgyőri bányászok megegyeztek a vállalatokkal és újból fölvetették a munkát. A megegyezés értelmében a bányászok februártól kezdve visszamenőleg megkapják a felemelt béreket.

Ujabb fogolykicszerelési akció Szovjetország és Magyarország között. Budapestről jelentik: Az orosz szovjetkormány az Oroszországban rekedt magyar hadifoglyok közül tuzokat szedett, akiket a Magyarországon újabban elítelt és börtönbüntetésüket kitöltő kommunistákért akar kicserélni. A magyar belügyminisztériumban pénteken ebben az ügyben értekezletet tartottak és elhatározták, hogy a berlini szovjet-delegáció után megkezdik a kicserelésre vonatkozó tárgyalásokat.

Százmilliót sikkasztott egy magyarországi postakezelő. Budapestről jelentik: A rendőrség letartóztatta Székely Dalme mezőkövesdi postakezelőnt, aki az Amerikából érkező pénzesleveleket felbontotta és azokból több, mint nyolcvan millió korona értékű valutát ellopott. A postakezelőnt beismerte, hogy ezen kívül állami pénzből huszonöt milliót sikkasztott.

Megkezdtek az új noviszadi hid építését. Noviszadról jelentik: Az új noviszadi hid továbbépítését pénteken megkezdtek. Az új hidat az év végén fogják átadni a forgalomnak.

Jóváhagyták az Ébredő Magyarok Egyesülete alapszabályait. Budapestről jelentik: A belügyminiszter jóváhagyta az Ébredő Magyarok Egyesülete módosított alapszabályait. Az alapszabályok új rendelkezései megszükitik a vezetőség hatáskörét. A belügyminisztérium csunán azt kifogásolta, hogy az ébredők pecsételken a magyar címet használják és felszólította az egyesületet, igazolja, hogy a miniszterelnökségtől engedélye van a címer használatára.

Kémet fogott a szubotical határrendőrség. Noviszadról jelentik: A szubotical határrendőrség tegnap szállította át a noviszadi ügyészség fogházába Ács György magyarországi katonát, akit nemrégiben fogtak el a határon. Ács Györgyöt, aki ellen az a gyanu, hogy kémkedés céljából jött át Jugoszláviába, a vizsgálóbíró pénteken kihallgatta.

A Francia Klub előadó délutánja. A szubotical Francia Klub március 23-án, vasárnap délután 4 órakor előadódelutánt tart saját helyiségében. Előadó **Borovnyák** dr. gimnáziumi igazgató. — A Francia Klub vezetősége közli tagjaival, hogy a Tiszti-Otthon a klub tagjait szívesen látja a helyőrségi tisztikar által rendezendő baitársi estélyeken. Az első baitársi estély március 22-én lesz a Bárány-szállóban.

A noviszadi Makkabi birkozóversenye. A Juda Makkabi 23-án tartja birkozó-versenyét, amely a szezon utolsó mérkőzése lesz. A birkozóversenyre eddig Szubotica, Senta és Zagreb neveztek be. A mérkőzést három turnusban honvilitják le, reggel 8—12-ig, délután 2—7-ig és este 8—12-ig. Vasárnap délután a Nak és a Juda Makkabi bajnoki mérkőzést tart.

A subotical önkéntes tűzoltótestület f. évi március hó 30-án délután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlését saját helyiségében.

Ami Önnek kell, az — Elsáfluid! Ez az igazi háziször, mely megszünteti fájaldalmait! Próbaküldemény 27 dinár. Fel-lel V. Jenő gyógyszerész, Stubica-Donja, Centrál 185. sz. (Hrvatska).

A szubotical evangélikus nőegylet kamarazene-estje. A szubotical zeneértő közönségnek régen volt olyan elsőrangú művészi produkcióban része, mint amilyent a szubotical evangélikus nőegylet rendezésében április 8-án megtartandó kamarazene-est ígér. A hangversenyen a szombori kamarazene-társaság kiváló művész-tagjai szerepelnek a legértékesebb zeneszámokkal. A műsor kiemelkedő pontjai Benjamin Godard hegedű-duója, amelyet Csavojatz János, az ismert hegedűművész és Allaga Iván ad elő, Késs János zongorakísérettel. Eduard Schütz Suite koncertja Pappné Jovanovics Ildiko és Csavojatz János előadásában, végül Beethoven zongora-triója Csavojatz János, Pappné Jovanovics Ildiko és dr. Henneberg Géza közreműködésével. A Kamarazene-est művészi sikerét a műsor gondos összeállítása és az előadók kitűnő kvalitásai garantálják.

A Sombori Zsidó Husári Egyesület március 23-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel tartja jelmezes gyermek pürimbájlát a »Sloboda«-szálló nagytermében. A gyermekbál iránt helyben és a környéken nagy érdeklődés nyilvánul meg. A gyermekbálat reggelig tartó táncmulatság követi.

A Szeretet Nőegylet közgyűlése. A Szeretet Nőegylet e hó 24-én, hétfőn délután 4 órakor a »Bárány« szálló kistermében rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlésre az elnökség az egyesület rendes tagjait külön meghívóval már meghívta. Akikhez a meghívó a kézbesítési hiba folytán nem jutott el azokat ez uton is értesíti az elnökség a közgyűlésről. A közgyűlésnek két tárgya lesz. Az egyik dr. Kosztolányi Árpádné és társai indítványa: az egyet önállóságára nézve. Az indítvány tekintetében a választmány álláspontja az, hogy az egyesület működésének önállóságát semmi sem veszélyezteti. Minden szerve szabályosan működik. Betegei a mostani ideigemes helyzetben éppen olyan orvosi ellátásban részesülnek, mint azelőtt. Élelmezésük pedig kiadósabb, mint bármikor volt. A második ok a mi miatt a közgyűlést összehívták az, hogy Emánuel Győzőné az egyesület érdekes elnöke, súlyos betegsége miatt az egyesület vezetésétől visszalépni kényszerül. A választmány a legnagyobb sajnálattal vett tudomást az elnök szándékáról s azt javasolja a közgyűlésnek, hogy az elnöki tisztre öv. Léndárd Istvánét, a szubotical jótékonyági mozgalmak egyik tevékeny vezetőjét válassza meg.

Antialkoholista-hét Novisadon. Noviszadról jelentik: A noviszadi antialkoholista-egyesület antialkoholista kiállítás rendez, amelyen antialkoholista filmeket mutatnak be. A kiállítás egy hétig fog tartani.

ÖT ÉV MULTÁN

Irták: **Baza Barna, Dénes Lajos, Fényes László, Nagy Vince, Rupert Rezső, Supka Géza, Szász Zoltán, Vámbéry Rusztem.**

Szenzációs kötet megjelent és 50- dinárért megrendelhető a »Karit« könyvkiadónál Subotican

A legujabb FÜZŐ-különlegességek, eredeti francia modellek után, gummi, halosontnélküli spanglis, fűzésnélküli és alkalmi fűzők, gummi **MELLTARTÓK**, egyszerűtől a legfinomabb kivitelig, — továbbá **HASKÖTŐK** a legszakoszerűben egyedül **STEINNE SCHÄFFER MARGIT** fűző-különlegességek szalonjában készülnek. **SUBOTICA, Karadziceva ul. 7.** (Bárány-szálló melletti utca). Vidékre mértékveteli utasítást és anyagmintát küld. 1891

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1924. március 21.

Zürich, 7.25.
Berlin deviza 54.8—55.2 milliárd márka (7.15), valuta 52.4—52.6 milliárd márka.

London 345—347 (720.)
Bécs 867—873 (7.09.)

Prága 43.50—43.85 (7.31.) A zárójelben levő számok a dinár árfolyamának zürichi paritását jelentik.

Noviszadi terménytőzsde, március 21. Közepes forgalom mellett lanyha irányzat. Buza bácskai 322 dinár. Árpa 320 dinár. Tengeri prompt 240 dinár, márciusi 247.50 dinár, áprilisi 255 dinár. Bab fehér 700 dinár. Liszt 0-ás GG. 525 dinár, 0-ás G. 520 dinár, 2-es 460 dinár, 5-ös 395 dinár, 6-os 315 dinár, 7-es 272 dinár. Korpa 210 dinár. Másban nem történt kötés.

Beograd, március 21. Zárlat: Amsterdam 30.30—30.45, Genf 14.10—14.1250, Milano 3.50—3.5150, Páris 4.23, Prága 2.3650—2.3750, Bécs 0.1152—0.1156, London 351—351.50, Newyork 81.75—82, Bukarest 43. Határidőre kötött devizaüzletek: Páris május 30-ra 4.05, Prága március 31-re 2.385, Prága május 31-re 2.45, Genf március 31-re 14.15, április 15-re 14.2750, május 15-re 14.20.

Zürich, március 21. Zárlat: Newyork 525.50, Páris 30, Milano 24.60, Prága 16.7650, Budapest 0.0085, Beograd 7.25, Bukarest 3.05, Szófia 4.15, Bécs 0.008150.

Budapest, március 21. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: Amsterdam — Holland forint 28915—29775, Beograd — Dinár 955—990, Bukarest — Lei 400—425, Brüsszel — Belga frank 3235—3325, Kopenhága — Svéd korona 12200—12570, London 335200—345200, Angol font 335800—345800, Milano 3345—3440, Lira 3365—3470, Páris 4040—4190, Francia frank 4070—4190, Prága — Cseh korona 2255—2325, Szófia — leva 550—580, Bécs — Osztrák korona 10970—11300, Takarékkorona 116.

Budapesti értéktőzsde, március 21. A tőzsde üzletellen. Az árfolyamok lemorzsolódtak. Tőzsdezárlat (ezer koronákban): Bankok: Angol-magy. 125.5, Bosnyák agrár 82, Földhitelbank 590, Hazai 380, Szlavon jelz. 82, Lloyd-bank 21.25, Cseh iparb. 34, Magyar Hitel 852, Jelzáloghitel 163, Leszámitoló 126, Olaszbank 34, Mercur 25.5, Osztrák Hitel 276, Keresk. bank 1945. Takarékpénztárak: Belvárosi 56, Egyes. főv. 281, Ált. takarékaré 266, Moktár 300, Pesti hazai 6600. Biztosítók: I. Magy. Bizt. 16750, Fonciére 490, Jég 400. Malmok: Bach-malom 92, Borsod-miskolci 201, Concordia 65, I. bpesti gm. 192, Gizella 91, Hungária 167, Királymalom 72. Bányák és téglagyárak: Beocsini 1700, Borsodi 232, Szentlőrinci 137, Cement 138, Szászvári 550, Kohó 880, Istvánégla 70, Kőbányai gőzt. 215, Magnezit 3950, Aszfalt 88, Ált. köszénb. 4375, Salgó 920, Ujlaki 320, Urkányi 1190. Nyomdák: Athenaeum 283, Franklin 190, Globus 81.5, Kunossy 47, Pallas 145. Vasművek és gépgyárak: Gróf Csáky 28, Gazd. gép 215, Fegyver 1700, Frankl 185, Ganz Dan. 5775, Ganz vill. 2500, Hofherr 275, Kistarcsai 74, Láng 233, Lipták 22, Ált. gépgyár 61, Magyar acél 380, Rimamurányi 197, Roessemann 98, Schlick 118. Különtételek vállalatok: Ált. gázizzó 26, Ált. légszesz 1300, Bárdi 19, Baróti 12, Bóni 141, Danica 205, Dél-cukor 830, Czanner 12.75, Égisz 66.5, Horvát cukor 1275, Gyapjumosó 84, Papir 80, Részvényserf. 378, Temesi szesz 285, Fővárosi sör 58, Mútrágya 365, Klein 10.5, Keleti 53, Klotild 170, Cukor 4425, Östermelő 402, Mezőh. cukor 380. Fairpari vállalatok: Mercurfa 7.75, Guttmann 550, Hazai fa 270, Honi fa 12.5, Malomsoky 15.5, Ofa 835, Szlavónia 145, Nasici 3550.

FEHÉR, FOLTMENTES, TÜKÖR MARAD, VITRUM NOVISAD, FUTÓŠKI PUT 84. SZÁM
KÉK ÉS FEKETE ÁRNYALAT NÉLKÜL
KÉSZIT BÉKEBELI MINŐSÉGBEN GARANTIÁVAL
Csakis oly üvegek, butorkészítők és butorársok kérjenek árajánlatot, akik ezen hivatásukat igazolni tudják
1224 CSAK AZ A

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Nem mulaszthatom el ezuton is kifejezni há-
lás köszönetemet a Subotical Izr. Szeretetház ve-
zetőségének megboldogult édes anyám gondos
ápolásáért, főleg pedig Dr. Klein szeretetházi orvos
ur rendkívüli és odaadó kezeléséért, mellyel min-
denáron enyhíteni igyekezett szegény megboldogult
édes anyám gyógyíthatatlan betegségén.

Hálás tisztelettel

Hamburger József

2086

Értesítés.

Ertesítem a közönséget, hogy Rudićeva
ulica 1. szám alatt lévő üzletem Hiller
Fülöp urnak átadtam elszámolásra, ki
nincs feljogosítva arra, hogy nevemben
árut vásároljon.

Stern Samu
Subotica

2036

SENTA VÁROS TANÁCSÁTÓL

ad 2764. sz.—kig. 1924.

Ajánlati felhívás.

Senta város kibővített tanácsa a város utcáiban
mintegy 20,000 m² hasított bazaltkő utburkolat készi-
tését rendelte el.

Felhívának ennél fogva mindazok, a kik ezen kö-
vezési- és vele összefüggő földmunkálatok végzésére
vállalkozni szándékoznak, hogy szabályszerűen felbé-
lyezett zárt írásbeli ajánlataikat Senta város tanácsá-
nak iktató hivatalába legkésőbb f. évi április hó 10-én
d. o. 11 óráig nyujsák be.

A fent kitétt idő után érkező vagy utóajánlatok
figyelembe nem vétetnek.

A teljesítendő munkálatokra vonatkozó bővebb
felvilágosítás a városi építészeti hivatalban nyerhető,
ugyanott tekinthetők meg a munkálatok tervei és mű-
szaki iratai.

Senta, 1924. március hó 19.

Polgármester.

2073

MASSEY-HARRIS

FÜKASZÁLÓK és ARATÓGÉPEK

RECORD

IPARI és KERESKEDELMI R. T., OSIJEK

Fával égetett, hófehér

1-a meszet

és SPLITI PORTLANDCEMENTET
szállít vagonkételekben

FRIEDMANN és STERK

ZAGREB Medulićeva ulica 17.
SUBOTICA Aleksandrova ul. 7.
NOVISAD Carinska ul. 13.
VRŠAC Dositijeva ul. 12.

FAJNARANCOK

Piros
dió, citrom, mazsola,
mandola, füge és min-
denféle déligyümölcsöt
legolcsóbb napiárban ajánl

WEISZ JÓZSEF

déligyümölcs nagykereskedő
Subotica, Rudićeva ul. 1890

„VULKAN”

Industrija slamnikov in klobukov
Subotica, Štrosmajerova ulica 20. (Halpiac).

Gyárt mindennemű női szalma- és nemez-
kalapokat nagyban és kicsinyben.

Tavaszi szezonra rendeléseket már most
elfogadok.

0676

WEITZENFELD és TÁRSA

SUBOTICA (BÁCSKA)

Táviratcím: KENDERIPAR

Iroda: Városi bérpalota

Telep: Sental put

Alapítva: 1902

Telefon: 190

Moquette-, gobelin- és selyem bator-
huzatok. — Patent roletta rudak.

Ajánl:

lópokrócot,

tűző- és kerti

tömleket, uj lisztes,

gabonás, gyapju-, toll-, komló-

és szalmazsákokat, matrac- és roletta-

szöveteket jutából és lenből, mindennemű

házi vasznat, zsinort, köteleit és hokedereket.

Ponyvaeladás és kölesönzés!

Muraközi lovak

Igás tenyészkancák, tenyészmenek és éves
csikók állandóan kaphatók

Vajda Elemér, Čakovec

Muraköz, Jugoszlávia

Elsőrangú bácskai és bánati referenciák,
Istállók vasutállomással szemben.

Táviratcím: VAJDA ČAKOVEC, MEDJUMURJE

Interurban telefon 59, 4 és 3.

1502

BLAU és LUKÁCS

ELEKTROTECHNIKAI GYÁR

BUDAPEST

Vojvodinai vezérképviselőt és
gyári főlerakat

„VOLTA” műszaki és
villamossági r. t.
Veliki-Bečkerek.

Ismeri már a világhírű

SZENT GYÖRGY

FLUIDOT?!!!

Mely sokkal jobb a sóborszesznél!

Próbálja meg utasítás szerint használni: megfázásnál, fejfá-
jásnál, derékfájásnál, fogfájásnál, csuznál, rheumánál, kéz-,
láb-, és inrándulásnál, ütődéseknél, zuzódásoknál, daganatok-
nál, étvágytalanságnál, gyomorgörcsöknél, hányingernél, has-
menésnél és bámolni fog a gyors és biztos eredményen.

Küldjön be levélben ajánlva 20 dinárt és ingyen bérmentve kap egy próbátveget.

Készíti: ZETA R. T. gyógyszer- és tápszergyár SOMBOR

Elsőrendű

portlandcementet

valamint kömentes, hófehér, fával égetett

1-a darabos meszet

ajánlunk vagonkételekben minden állomásra köz-
vetlenül a gyárból szállítva, cementet kisebb
kételekben sombori raktárunkból

GOLDFAHN BERTALAN és TÁRSA

Telefon 201. Sombor Telefon 201.

a Ralfai Cementgyár R. T. vezérképviselői

Szálloda, kávéház, étterem

nagy nyári helyiséggel, komplett felsze-
relt szállodai szobákkal, a Bánát forgal-
mas nagyobb városában,

szabadkézből eladó

Komoly reflektánsok „Szálloda” jelige
alatti leveleiket a kiadóhivatal továbbítja.
1650

Fával égetett, hófehér kömentes

PRIMA DARABOS MESZET

Elsőrendű, olcsó kömentes

ÉPÍTŐ MESZET

PRIMA PORTLANDCEMENTET

bármikor azonnal szállít vagonkételekben minden
vasutállomásra bérmentve

Szénkereskedelmi és Áruforgalmi Társaság
Veliki-Bečkerek

Interurb. Telefon 85.

Sürgönycím: MONTANA

KOTZO márc. 20-tól
csütörtöktől
március 23-ig
vasárnapig

D'Albert világhírű operája után
FARKAS (TIEFLAND)
5 főtáncban.
Főszereplők: Lil Dagover, Michael Bohnen.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szöveg 1 dinár, vastagbetűs és címszó
kötészetesen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Állatképek az apróhirdetési díj felét fizetik.
Előfizetési díj havonként 45 din, negyedévre 135 din.
Kérdezőkérdezőkhez válaszlevegő mellékelendő.

márc. 20-tól
csütörtöktől-
március 23-ig
vasárnapig

Lifka
Hans Müller világhírű drámája
TÜZEK
dráma 6 főtáncban.
Főszereplő: POLA NEGRI.

FOGLALKOZÁS

Kereskedősegéd állást keres
fűszer- és rövidáru-
szakmában. Kötőbizonyítványokkal. — Esetleg
utazói teendőket is vállal.
Megkereséseket »Megbiz-
ható 22« jellegre a kiadó-
ba kér. 2060

Pollturozni tudó munkás-
nők felvételnek Czigler
Káics és társa butorgyá-
rában, Subotica. 2066

Huszéves iasuli árvaléány,
ki a polgári iskolát az Ir-
galmas némiké nevelő-
intézetében végezte, falu-
ra vagy pusztára ajánlko-
zik olyan katolikus uri
családhoz, melyben leány-
kák vannak, akiket a női
kézimunka minden ágaza-
tára alaposan megtanítá-
na a stoppolástól kezdve
fel a gobelincsinálásig,
közben a ház őrniét a
háztartás összes teendői-
ben teljes erejéből támo-
gatná. Ajánkozó any-
nyelve magyar, de horvá-
tul is beszél és nem any-
nyira nagy fizetést igényel
hanem inkább jó báná-
smódot. Szíves ajánlatokat
a lap kiadóhivatalába kér
»Női kézimunka« jelleg
alatt. 1686

Allást keres 27 éves, nős,
malomhoz vagy más vál-
lathoz fűtőnek, aki ugy-
a lakatos- mint gépész-
munkákat is elvégezné.
Cím: Lenarsitcs István
Mrtvarjavci, posta Do-
brovnik, Prekmurje. 1968

25—40 év közötti intelli-
gens, tisztességes gazd-
asszonyt, ki a háztartás
vezetéséhez jól ért, keres
rögtöni belépésre önálló
jobb állami hivatalnok. —
Cimeket a kiadóba kér.
2090

Jegygyűrűk
és menyasszonyi
ajándékok a legolcsóbban
kaphatók

Á D Á M
ékszerésznél Subotica
Rudics utca 6.
Tört aranyt a legjobbat
fizetek. 9478

Elsőrendű varrott mun-
kára cipészsegéd állást
keres, esetleg zugeher-
vágónak is elmegy. Aján-
latokat »jó munka« jelleg-
re a kiadóba kér. 2092

UJVIDINAI DOBOZIPAR
Subotica, Sudarevičeva ulica 84.
Telefon 421.

Legtiszteletesebben és legolcsó-
bban készít cukorkás-, szappanos-,
gyógyszer-, pouderes- és min-
denfajta KARTONDOBOZT. —
Gyors és pontos szállítás!

Gazdasszonyt keresek
szállásra. Cím a kiadóban.

I-a minőségű
NYIRFARUDAK
minden mennyiségben
Seidl Gyula, Vršac
Kérjen árajánlatot.

Jüngeres, besseres, deut-
sches Mädchen wird ge-
sucht, die auch in Häus-
lichen behilflich ist, zu
einem dreijährigen Buben.
Dr. Gergely, Gemeindefarzt
Filipovo, Bačka. 2077

Pénztárkezelésben, vala-
mint irodai teendőkben
járatos kisasszony irodai
munkára ajánlkozik. Per-
fekt szerb és magyar.
Megkereséseket »Szorgal-
mas« jelleggel a kiadóba
kérek. 2064

VÉTEL-ELADÁS
Pálinkakazán, 184 literes,
teljesen új, eladó. Save
Tekelije ulica 86. 2063

ELADOK

géptisztító anyagot,
makulaturpapirost, fé-
nyező rongyot aszta-
losok részére, használ-
ható vasakat lakato-
sok és kovácsok ré-
szére, olcsó lópokró-
cokat, alkalmas vásári
szabóknak vatta he-
lyett, mindennemű új
és ócskafémet stb., stb.

KRAUSZ ADOLF
STARJI
Subotica, Paralelna ul. 179.

Apolónót beulakással fel-
vesz dr. Heiszler-szana-
tórium, Subotica. 2076

Több nyelven beszélő
FŐMOLNÁR
állást keres azonnali
belépésre. Vám- és
kereskedelmi örléssel-
jesen értem. Magyar
Károly Berezivce (Bánó)

Kereskedelmi érettségivel
bíró fiatalember, német,
magyar levelezésben jár-
tas, szerény feltételek mel-
lett állást keres. Cím
Eisler, Bočar. 2035

SZABÁSZ
állást keres. — Csakis
elsőrendű mértékutáni
szabóüzletbe. — Cím:
»Schmolka« hirdető-
irodában, Novisad
Futoški put 2. szám.

Jedel **DEDY**

CIPŐKRÉMET.
GYÁRTJA:
Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika d. d. Novisad

Beocsini portland-cementet,
prima építőmeszet, továbbá detail-
eladásra **fehér darabos meszet**

legjutányosabban szállít;
SCHÖN ERNŐ
a Beočini Cementgyár R. T. képviselője
Subotica, Park Kr. Petra 9.
Telefon 42.

Főutcán
fővárosi berendezéssel ÜZLET
áruval vagy anélkül olcsón el-
adó és azonnal átvehető. Tu-
dakozódni Mayerhof Ella
cukorka üzletében.

DIANA

KOZMETIKAI KÉSZÍTMÉNYEK

DIANA KRÉM
DIANA PUDER
DIANA SZAPPAN
DIANA FOGKRÉM
A LEGISMERTEBB SZÉPSÉGÁPOLÓ SZEREK.
KAPHATÓ UJBÓL MINDENÜTT.

Vezérképviselet és főlerakat Jugoszlávia részére:
Jugopharmacia R.-T. Dianaosztálya
Zagreb, Prilaz broj 12.

MOTORHAJÓ KÖZLEKEDÉS
STARIBEČEJ és NOVIBEČEJ között

Indul: Staribečejről 6, 1/2 10, 13 1/2, 16 órakor
„ Novibečejről 7, 1/2 11, 14 1/2, 17 „

Vén gazember

Mikszáth-Harsányi 3 főtáncos szín-
műve március 27-én és 29-én színre-
kerül a subotici városi színházban.
— Előadja a Subotici Első Nőegylet.
Jegyek a Reiter drogeriában kaphatók.

Vendéglőt leszámolásra
keres szakismerettel bíró
házaspár. Cím a kiadóban
2065

Egy teljesen kijavított fő-
deles hímő mindenre fogad-
ható áron eladó. — Cím a
kiadóban. 1958

Szikvizgár, egyedülálló,
15.000 lakosu nagyközösség-
ben, más vállalkozás miatt
sürgősen eladó. Urbán
Imre, Bačka-Petrovoselo.
2049

**LONDON
PARIS
BERLIN
BUDAPEST**

legújabb női és férfi divattal
szabászi mintáit tartalmazó ha-
vonta megjelenő elsőrendű
szaklap mutatványszámát
hivatásos szakmabeli iparosoknak
megkeresésére ingyen küld

HEUMANN MÓR
Subotica, Jelašičeva ulica 1.

Modern új ház mellékh-
lviségekkel azonnal átve-
hető. Nagy Ferenc-telep
167. 2005

SZÓDAVIZET
legkisebb mennyiségben
gyári áron szállít házhoz
bárkinek »Johanna« szik-
vizgyár Subotica. Telefon
532.

Kevészet használt 9. sz.
harisnyakötőgép eladó. —
Szabotnik, St.-Bečej. 2079

Eladó Palicson két lán-
telek házzal, malomnak
vagy nagyobb üzemnek
alkalmas. Cím: Nesta
Sokčić, Palics-fürdő. 2030

KÜLÖNFÉLE

Fiatal házaspár szoba-
konyhás lakást keres bu-
torral vagy anélkül. Jó
ialbért fizetek. Cím a ki-
adóban.

Házasságot csakis jobb
körökben, teljes diszkrét-
ció mellett közvetít Köz-
vetítő-iroda Subotica, Agi-
na ulica 11. 1585

Husvóra ékszerajánításait
és kőforgalásait megvár-
hatja Blahánál Subotica,
edénypiac. 1582

Liptól turó, már idej juh-
turóhól készítve, minden
mennyiségben kapható
Saitgyárnál Szécsányon.
2052

**TUNKMASSÁRA
és KAKAOVAJRA**
Kérjen ajánlatot

RUFF
csokoládégyártól
SUBOTICA
TELEFON 204.

ABBZIA-ITALIA
ADRIATICA GYÓGYINTÉZET
CASA DI CURA ADRIATICO

Délipart. Pompás fekvés. Délipart
Napfürdők. SZANATORIUM. Légtürdők

Teljesen ujonnan berendezve, a volt Gutenberg-villa.
Tengeri fürdők. Teljes penzió, orvosi kezeléssel együtt
naponta 35 lira.
Szezonkezdést március 1-én.
Felvilágosítást ad a Casa di Cura Adriatico Igazgatósága.

Eredeti párisi és bécsi
modellujdonságok
érkeztek
a legújabb átmeneti és tavaszi köpenyek, ruhák,
kosztümök és jumperekből

HEGYI FÜLÖP
női divatruháza Subotica, Kralja Aleksandra ul. 7.

**Legszébb husvétii ajándék
A MŰVÉSZI FESTMÉNY!**

Garantált eredeti szig-
nált képek legolcsóbb
bevásárlási forrása a

„KURIR“ KÉPSZALON
Subotican, Wilsonova ul. Milekić valota